

LUCYNA BIAŁY
Biblioteka Uniwersytetu Wrocławskiego
Oddział Starych Druków
ORCID: [0000-0002-8857-5372](https://orcid.org/0000-0002-8857-5372)

WYBÓR PUBLIKACJI PROFESORA FRANCISZKA JÓZEFA BIAŁEGO (1931–2017)

Monografie

Ruch narodowosocjalistyczny w prowincjach śląskich. Początki, postępy, przejęcie władzy. Wrocław 1987, ss. 242.

Niemieckie ochotnicze formacje zbrojne na Śląsku 1918–1923, Katowice 1976, ss. 210.

Górnośląski Związek Przemysłowców Górniczo-Hutniczych 1914–1932, Wrocław 1967, ss. 224.

Górnośląski Związek Przemysłowców Górniczo-Hutniczych 1854–1914. Z dziejów kapitalizmu monopolistycznego na Śląsku, Katowice 1963, ss. 185.

Ziomkostwa „Schlesierów” w latach 1960/1961. Okres kampanii wyborczej do IV Bundestagu, Katowice 1963, ss. 99 [współautor: Rudolf Buchała].

Bibliografie

Periodyki śląskie od XV wieku do 1945 roku, oprac. Franciszek Biały, Lucyna Biały, Wrocław 2008, ss. 610.

Encyklopedie i słowniki

Encyklopedia Wrocławia, red. Jan Harasimowicz, współpr. Włodzimierz Suleja, Wrocław 2000; 2001; 2006.

[Hasła:] „*Amtsblatt der Königlichen Breslauschen Regierung*”; *Bach-Zelewski Erich von dem*; *Ballestrem Franz Graf von*; *Barlog Bolesław*; *Bauer Gustav*; *Bernstein Eduard*; *Bracht Fritz*; „*Breslauer Fremdenblatt*”; „*Breslauer Morgenzeitung*”; „*Breslauer Neueste Nachrichten*”; *Bröker Heinz*; *Brückner Helmuth*; *Buchwitz Otto*; *Busch Ernst*; *Casanova we Wrocławiu*; „*Corps-Zeitung der Borussia*”; *Eckstein Ernst*; *Fischer Ernst*; „*Freie Meinung*”; „*Gegen den Strom*”; *Hamann Alfred*; *Hausen Erich*; „*Heimattreue Schlesier*”; *Heines Edmund*; *Herzog Otto*; *Hirsch Herbert*; *Hirt Ferdinand*, Dom Wydawniczy; *Hitler we Wrocławiu*; *Hitlerjugend*; „*Israelitische Wochenschrift für die Religiösen und Sozialen Interessen des Judentums*”; „*Jahrbuch des Nützlichen und Unterhaltenden für Israeliten*”; *Jarno Georg*; „*Jeschurun*”; „*Jüdische Zeitschrift für Wissenschaft und Leben*”; *Kampffront Schwartz-Weiss-Rot*; *Kerr Alfred*; *Kirchmann Julius Hermann von*; *Kleist Ewald von*; „*Der Kommunist*”; *Komunistyczna Partia Niemiec*; *Konserwatyści. Partie Niemiecko-Konserwatywne*; *Korpus Ochotniczy*; *Kracker Julius*; *Kreuzschar*; „*Kriegsbibliothek, oder Gesammelte Versuche zur Kriegswissenschaft*”; *Kühn August*; *Kurnik Max*; *Lukashek Hans*; *Luksemburg Róża*; *Mache Karl*; *Mohaupt Richard*; *Morderstwo rodzeństwa Fehse 1926*; *Narodowosocjalistyczna Robotnicza Partia Niemiec*; *Narodowosocjalistyczny Związek Lekarzy Niemieckich*; *Narodowosocjalistyczny Związek Nauczycieli*; *Narodowosocjalistyczny Związek Studentów Niemieckich*; „*Nationalsozialistische Schlesische Tageszeitung*”; „*Neu-Ankommender Kriegs-Curier Welcher Wochentlich Nachrichten, Ertheilet*”; „*Neue Oderzeitung*”; „*Neue Schlesien*”; *Niemiecka Ludowa Partia Wolności*; *Niemiecka Partia Centrum*; *Niemiecka Partia Demokratyczna*; *Niemiecka Partia Ludowa*; *Niemiecka Partia Społeczna*; *Niemiecki Front Pracy*; *Niemieckonarodowa Partia Ludowa*; *Niezależna Socjaldemokratyczna Partia Niemiec*; „*Niezapominajki*”; *Obóz koncentracyjny na Tarnogaju*; *Ophüls Max*; *Organizacja Consul*; *Organizacja Escherich*; *Pierwszy Maja*; *Policja (Polizei)*; *Prasa*; *Pucz Kappa-Lüttwitsza 1920*; *Reichsbanner Schwartz-Rot-Gold*; *Reinders Klaas Peter*; *Rewolucja 1918–1919*; *Sandtner Augustin*; *Schäffer Hans*; *Schiffer Eugen*;

„Schlesische Arbeiter-Zeitung”; „Schlesische Tagespost”; „Schlesische Volksstimme”; „Schlesische Volkswacht”; „Schlesische Volkszeitung”; „Schlesische Zeitung”; „Schlesischer Herold”; „Schlesisches Kirchenblatt”; „Schlesisches Logenblatt”; „Schlesisches Morgenblatt”; Schottländer Julius; Służba Bezpieczeństwa (Sicherheitsdienst); Socjaldemokratyczna Partia Niemiec; Socjalistyczna Partia Robotnicza Niemiec; Spielhagen Wolfgang; Strajki; Straż Obywatelska (Einwohnerwehr); Sztafety Ochronne (Schutz-Staffel); Tajna Policja Państwowa (Gestapo); „Trübune”; Voigt Fritz; „Völkisches Wochenblatt für Schlesien”; Vollrath Karl; Wagner Josef; Witzleben Erwin von; Wolzogen Ernst von; Wollweber Ernst; Woyrsch Udo von; Wybory 1933; Związek Rolników (Bund der Landwirte); Związki Zawodowe.

Encyklopedia Powstań Śląskich, red. Franciszek Hawranek, Opole 1982.

[Hasła:] *Arbeitsgemeinschaften der ehemaligen Freikorps; Detachement Tüllmann; Einwohnerwehr; Freikorps; Freikorps Eulenburg; Freikorps Hasse; Freikorps Oberland; Hauenstein; Hessische-Thüringisch-Waldecksches Freikorps; Marinebrigade Ehrhardt; Marinebrigade von Loewenfeld; Oberschlesische Berg- und Hüttenmännischer Verein; Organisation Consul; Organisation Escherich; Pucz Kappa-Lüttwitz; Römer Joseph; Spezialpolizei (Rollkommando); Stahlhelm.*

Encyklopedia Historii Gospodarczej Polski do 1945 r., red. Antoni Mączak, t. 1. A-N; 2. O-Ż, Warszawa 1981.

[Hasła:] *Baildon John; Ballestremowie; Biedaszyby; Giesche S. A.; Górnośląska Konwencja; Górnośląski Związek Przemysłowców Górniczo-Hutniczych; Hohenlohe; Huta Baildon; Huta Bethlen; Huta Pokój Śląskie Zakłady Górniczo-Hutnicze S.A.; Katowicka Spółka Akcyjna dla Górnictwa i Hutnictwa; Konwencja Węglowa Dąbrowsko-Krakowska; Kopalnia i huta ołowiu i srebra Fryderyk; Kopalnia Węgla Kamiennego Charlotte; Kopalnia Węgla Kamiennego Król; Książęce Pszczyńskie Kopalnie Węgla Spółka Akcyjna; Łabędy; Oberschlesische Eisenbahn-Bedarfs A. G.; Oberschlesische Eisen-Industrie A. G. für Bergbau- und Hüttenbetrieb; Oberschlesische Montan-Industrie der Firma A. Borsig; Państwowy Urząd Węglowy; Polska Konwencja Węglowa; Schaffgotschowie; Schlesische A. G. für Bergbau- und Zinkhüttenbetrieb; Unia Polskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego; Wspólnota Interesów Górniczo-Hutniczych; Zakłady Hohenlohe Spółka Akcyjna; Zjednoczenie Górniczo-*

-*Hutnicze Sp. z o. o.*; *Związek Kopalń Górnośląskich Robur*; *Związek Polskich Hut Żelaznych*.

Chorzowski Słownik Bibliograficzny, red. Zbigniew Kapała, t. 1, Chorzów 2007.

[Biogramy:] *Hilger Ewald*; *Richter Karl*.

Monografie miast śląskich

Dzierżoniów. Zarys monografii miasta, red. Stanisław Dąbrowski, Wrocław 1998, [rozdziały:] *Życie polityczne od połowy XIX w. do I wojny światowej*, s. 143–148; *Oświata, życie kulturalne i religijne do końca do I wojny światowej*, s. 156–163; *Lata I wojny światowej*, s. 164–165; *Dzierżoniów w latach międzywojennych*, s. 168–174; *Szkolnictwo w latach republiki weimarskiej*, s. 179–184; *Lata II wojny światowej*, s. 185–186.

Legnica. Zarys monografii miasta, red. Stanisław Dąbrowski, Wrocław 1998, [rozdziały:] *Lata I wojny światowej*, s. 353–354; *Życie polityczne w okresie międzywojennym*, s. 357–359; *Ugrupowania polityczne*, s. 359–362; *Strajki i niepokoje społeczne*, s. 362–364; *Wybory w 1928 r.*, s. 364–366; *Wielki kryzys gospodarczy*, s. 366–368; *Oświata i życie kulturalne w latach międzywojennych*, s. 378–383; *Lata II wojny światowej*, s. 383–386.

Dzieje Złotoryi, red. Ryszard Gładkiewicz, Złotoryja–Wrocław 1997, [rozdziały:] *Od wojen napoleońskich do końca do II wojny światowej*, s. 104–145; *Władze miasta i powiatu od początków XIX w. do 1945 roku* [aneks], s. 256.

Lubin. Zarys rozwoju miasta na przestrzeni wieków, red. Krystyn Matwijowski, Wrocław 1996, [rozdziały:] *Wydarzenia polityczne od wojen napoleońskich do końca do II wojny światowej*, s. 123; *Lata wojen napoleońskich*, s. 123–125; *Życie społeczno-polityczne i kulturalne*, s. 125–130 [współautor Wacław Sobociński]; *Życie polityczne w latach 1850–1918*, s. 130–131; *Oświata, kultura, opieka społeczna w latach 1850–1918*, s. 132–137 [współautor Wacław Sobociński]; *Lata I wojny światowej*, s. 138–140; *Lata republiki weimarskiej i Trzeciej Rzeszy*, s. 140–146; *Lata II wojny światowej*, s. 146–148.

Trzebnica. Zarys rozwoju miasta na przestrzeni wieków, red. Leszek Wiatrowski, Wrocław–Trzebnica 1995, [rozdziały:] *Stosunki polityczne i społeczne w drugiej połowie XVIII i na początku XIX w.*, s. 134–136; *Stosunki polityczne i społeczne od wojen napoleońskich do połowy XIX w.*, s. 137–141; *Życie polityczne*

- i społeczne*, s. 166–170; *Lata I wojny światowej*, s. 170–172; *Oświata i życie kulturalne*, s. 191–192; *W latach II wojny światowej*, s. 192–194.
- Świdnica. *Zarys monografii miasta*, red. Waław Korta, Wrocław–Świdnica 1995, [rozdział:] *Świdnica w latach 1918–1945*, s. 203–224.
- Głogów. *Zarys monografii miasta*, red. Krystyn Matwijowski, Wrocław 1994, [rozdział:] *Od wojen śląskich do 1945 r.*, s. 171–228.
- Wałbrzych. *Zarys monografii miasta na tle regionu*, red. Stanisław Michalkiewicz, Wrocław 1993, [rozdział:] *Okres międzywojenny i II wojny światowej*, s. 132–161.
- Chojnów dawniej i dziś. *Szkice i materiały*, red. Ryszard Gładkiewicz, Wrocław 1992, [rozdział:] *Rozwój społeczno-gospodarczy i życie polityczne Chojnowa w okresie kapitalizmu*, s. 33–44 [współautor: Stanisław Żyga].
- Jelenia Góra. *Zarys rozwoju miasta*, red. Zbigniew Kwaśny, Wrocław–Warszawa–Kraków 1989, [rozdziały:] *Życie polityczne [do I wojny]*, s. 156–162; *Opieka lekarska i społeczna*, s. 162–164; *Kultura*, s. 164–170; *Kultura fizyczna i sport*, s. 170; *W latach I wojny*, s. 170–173; *Życie polityczne [do II wojny]*, s. 178–186; *Przemysł, rzemiosło i handel*, s. 186–189; *Komunikacja, budownictwo oraz gospodarka mieszkaniowa i komunalna*, s. 178–186; *Opieka społeczna i zdrowotna*, s. 199–201; *Oświata i kultura*, s. 201–204; *Sport*, s. 204–205; *W latach II wojny światowej*, s. 204–212.
- Kamienna Góra. *Monografia geograficzno-historyczna miasta i okolic*, red. Stanisław Michalkiewicz, Wrocław 1985, [rozdziały:] *W latach republiki weimarskiej i rządów nazistowskich*, s. 131; *Ludność i stosunki gospodarcze*, s. 131–140; *Warunki bytowe*, s. 140–141; *Szkolnictwo i oświata*, s. 142; *Prasa i stowarzyszenia*, s. 143; *Życie polityczne*, s. 144–147; *Lata wielkiego kryzysu*, s. 148–149; *Hitlerowcy u władzy*, s. 150–152; *Druga wojna światowa*, s. 152–154.
- Bytom. *Zarys rozwoju miasta*, red. Waław Długoborski, Warszawa–Kraków 1979, [rozdział:] *Lata pierwszej wojny światowej i walki o połączenie Śląska z macierzą*, s. 354–387 [współautor: Barbara Szererowa, Bogumiła Woźna].
- Chorzów. *Zarys monografii miasta*, red. Jan Kantyka, Katowice 1977, [rozdziały:] *Chorzów w latach 1922–1939*, s. 134–172; *Okres wojny i okupacji*, s. 173–203.

Strzelin. Monografia geograficzno-polityczna miasta i powiatu, red. Ewa Maleczyńska i Stanisław Michalkiewicz, Wrocław–Warszawa–Kraków 1974, [rozdziały:] *Powiat strzeliński w latach 1918–1945*, s. 145–158; *Pierwsze lata władzy ludowej*, s. 145–158 [współautor: W. Pięczka, A. Restel]; *Zakończenie*, s. 253–263 [współautor: W. Pięczka].

Artykuły

Między sacrum a profanum. Thingi na Śląsku – zamierzenia i realizacja, [w:] *Ślązańskie światy*, red. Wojciech Kunicki, Joanna Smereka, Wrocław 2011, s. 129–136 [współautor: Lucyna Biały].

Problemy upolitycznienia zbrodni (nawiązanie do sprawy rodzeństwa Fehse. Wrocław, czerwiec 1926.), [w:] *Śląsk, Polska, Niemcy na przestrzeni wieków. Studia historyczne ofiarowane profesorowi Mieczysławowi Paterowi w osiemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. Teresa Kulak, Toruń 2008, s. 69–75.

Z dziejów regionalnej prasy ziębińskiej (do 1939 r.), „Litteraria”, 36 (2007), s. 113–122.

Stosunki polsko-niemieckie w przeszłości. Refleksje po lekturze bawarskich publikacji historycznych, „Zeszyty Historyczne”, 9 (2006), s. 73–79.

Z dziejów prasy kłodzkiej (do 1945 roku), „Roczniki Biblioteczne”, 49 (2005), s. 219–228.

Powstanie tkaczy śląskich na tle sytuacji Śląska i Europy w przededniu Wiosny Ludów. Rezonans i konsekwencje, [w:] *Powstanie tkaczy śląskich w 1844 roku i jego ślady w kulturze. Materiały sesji popularnonaukowej z okazji 160. rocznicy powstania, Bielawa, 4–5 czerwca 2004 / Der Weberaufstand von 1844 und seine Spuren in der Kultur: Materialien für populärwissenschaftliche Tagung zum 160. Jahrestag des Weberaufstandes Bielawa, 4.–5. Juni 2004*, red. Waldemar Rychel, Dzierżoniów 2004, s. 5–12.

Uniwersytet Wrocławski w strukturach narodowosocjalistycznej Rzeszy Niemieckiej, „Zbliżenia Polska Niemcy”, 2002, 3, s. 30–39.

Życie społeczno-kulturalne w Bolesławcu od wojen śląskich do 1945 r., „Annales Silesiae”, 30 (2000), s. 11–43.

Czołowi reprezentanci Wrocławskiej Akademii Sztuk, „*Annales Silesiae*”, 29 (1999), s. 27–38.

Die schlesische Presse in der Universitätsbibliothek Breslau von den Anfängen bis zum Jahre 1945, „*Schlesischer Kulturspiegel*”, 29 (1994), s. 25–26.

Niemiecka opinia publiczna wobec powstań śląskich i plebiscytu, [w:] *Powstania śląskie i plebiscyt w procesie zrastania się Górnego Śląska z Macierzą. Materiały z sesji naukowej historyków powstań śląskich zorganizowanej w dniach 24–25 kwietnia 1991 roku w Bytomiu oraz na Górze Św. Anny*, red. Andrzej Brożek, Bytom 1993, s. 115–130.

Profesorowie we wspomnieniach uczniów i współpracowników. Profesor Karol Maleczyński. [w:] *Materiały III Zjazdu Absolwentów Historii*, red. Krystyn Matwijowski, Wrocław 1991 (*Acta Universitatis Wratislaviensis*, no 1306), s. 119–120.

Wojny lat 1864 i 1870/1871 a wzrost tendencji nacjonalistycznych na Śląsku, „*Za-ranie Śląskie*”, 53 (1990), 3/4, s. 260–268.

Rola powstań śląskich w kształtowaniu się polskiej granicy zachodniej, „*Chrze-ścijanin a Współczesność*”, 1988, 4 (30), s. 48–56.

Z dziejów teatru niemieckiego w prowincjach śląskich w pierwszych latach rządów hitlerowskich, [w:] *Z dziejów Wrocławia w XIX–XX wieku*, red. Mieczysław Pater, Wrocław 1985 (*Acta Universitatis Wratislaviensis*, no 725, *Historia* 46), s. 51–66 [współautor: Lucyna Biały].

Arthur Moeller van den Bruck i tzw. konserwatywna rewolucja, „*Studia nad Faszyzmem i Zbrodniami Hitlerowskimi*”, 6 (1980), s. 43–55.

Wrocław w pierwszym roku rządów hitlerowskich, „*Studia Śląskie*”, 35 (1979), s. 251–268.

Wspólnota robocza Północno- i Zachodnioniemieckich Okręgów NSDAP (1925–1926), „*Studia nad Faszyzmem i Zbrodniami Hitlerowskimi*”, 4 (1979), s. 43–57.

Organizacja „Consul” na Śląsku, „*Studia Śląskie*”, 33 (1978), s. 329–345.

Ruch hitlerowski w prowincjach śląskich do 1933, „*Sprawozdania Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego*”, Seria A, 32 (1978), s. 59–60.

Z dziejów NSDAP okręgu śląskiego 1929–1932, „*Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*”, 33 (1978), 1, s. 69–82.

- KPD okręgu śląskiego 1919–1933*, [w:] *Klasa robotnicza na Śląsku*, t. 3, red. Franciszek Hawranek *et al.*, Opole 1977, s. 95–167.
- Z dziejów ruchu robotniczego na Dolnym Śląsku 1918–1923*, [w:] *Klasa robotnicza na Śląsku*, t. 1, red. Franciszek Hawranek *et al.*, Opole 1975, s. 153–200.
- Z dziejów ugrupowań burżuazyjnych na Śląsku. Rola i działalność Deutschnationale Volkspartei 1918–1921*, „*Studia Śląskie*”, 26 (1974), s. 89–130.
- Początki ruchu hitlerowskiego w prowincjach śląskich*, [w:] *Zagadnienia społeczno-polityczne z dziejów Śląska*, red. Stanisław Michalkiewicz Wrocław 1972 (*Acta Universitatis Wratislaviensis*, no 178, *Historia* 22), s. 51–86.
- Strona niemiecka wobec powstań i plebiscytu na Górnym Śląsku w latach 1918–1939*, „*Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*”, 27 (1972), 1, s. 57–89 [współautor: Karol Fiedor].
- Niemieckie partie polityczne w prowincjach śląskich w latach 1918–1933*, „*Sprawozdania Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego*”, Seria A, 26 (1971), s. 47–49.
- Rządy hitlerowskie na Dolnym Śląsku w 1933 r.*, „*Studia i Materiały z Dziejów Śląska*”, 11 (1971), s. 283–316.
- Lewica niemiecka w walce z zagrożeniem faszystowskim w prowincji śląskiej w latach 1929–1933*, [w:] *Zagadnienia społeczno-polityczne z dziejów Śląska*, red. Stanisław Michalkiewicz, Wrocław 1971 (*Acta Universitatis Wratislaviensis*, no 137, *Historia* 20), s. 283–316.
- Z dziejów niemieckich korpusów ochotniczych 1920–1923*, „*Studia Śląskie*”, 19 (1971), s. 389–407.
- Pucz Kappa-Lüttwitsa na Śląsku*, „*Studia i Materiały z Dziejów Śląska*”, 10 (1970), s. 109–143.
- Walka strajkowa na Śląsku pod panowaniem niemieckim w latach 1918–1933*, „*Studia i Materiały z Dziejów Śląska*”, 9 (1968), s. 167–212.
- Z dziejów przemysłu ciężkiego na Śląsku pod panowaniem niemieckim w latach 1918–1933*, „*Studia i Materiały z Dziejów Śląska*”, 8 (1967), s. 640–677.
- Przemysł górniczo-hutniczy na Górnym Śląsku w latach pierwszej wojny światowej*, „*Studia i Materiały z Dziejów Śląska*”, 8 (1967), s. 605–639.

- Ruch komunistyczny na Opolszczyźnie w pierwszych tygodniach rządów hitlerowskich*, „Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka”, 21 (1966), 2, s. 318–334.
- Kierunki propagandy ziomkostw*, „Biuletyn [Śląski Instytut Naukowy]”, 30 (1965), s. 14–16.
- Oberschlesien in den Jahren 1918–1922 in der neueren polnischen Historiographie*, „Zeitschrift für Geschichtswissenschaft”, 12 (1964), 1, s. 148–154.
- Górnośląskie koła przemysłowo-handlowe wobec rządowych projektów rozbudowy dróg wodnych (1850–1914)*, „Studia i Materiały z Dziejów Śląska”, 4 (1962), s. 233–268.
- Powstania śląskie w perspektywie czterdziestolecia*, „Zaranie Śląskie”, 1961, 4, s. 834–844.
- Geneza granicy na Odrze i Nysie w świetle publikacji źródłowych NRD i NRF*, „Zaranie Śląskie”, 1960, 4, s. 578–585.
- Górnośląski Związek Przemysłowców Górniczo-Hutniczych wobec klasy robotniczej latach 1890–1914*, „Studia i Materiały z Dziejów Śląska”, 2 (1958), s. 421–458.
- Materiały do bibliografii zagadnień narodowościowych na Śląsku w okresie międzywojennym*, „Studia i Materiały z Dziejów Śląska”, 1 (1957), s. 373–393.

Recenzje

- Sieradzka Danuta, Królewska Huta Chorzów w latach 1868–1945*, „Zeszyty Chorzowskie”, 6 (2001), s. 317–320.
- Jan Drabina, Historia Chorzowa od 1868 do 1945 roku*, „Zeszyty Chorzowskie”, 4 (1999), s. 329–331.
- 600 lat Hanzłówki 1381–1981*, red. Stanisław Żyga, „Literatura Ludowa”, 5/6 (1982), s. 64–67 [współautor: Lucyna Biały].

